

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ

Збірник матеріалів

**XXVIII підсумкової науково-практичної
конференції викладачів**

24 лютого 2026

Київ 2026

УДК 061.3(063)

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ НАУКИ ТА ОСВІТИ: Збірник матеріалів XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ / За заг. ред. Т.В. МАРЕНИ, Київ: МДУ, 2026. с. 353

Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет вченою радою Маріупольського державного університету (протокол № 9 від 25 лютого 2026 року)

Редакційна колегія:

Голова Марена Т.В., в.о. ректора МДУ, кандидат економічних наук, доцент;

Члени редколегії Безчотнікова С.В., доктор філологічних наук, професор;
Задорожня-Княгницька Л.В., доктор педагогічних наук, професор;
Демидова Ю.О., проректор з науково-педагогічної роботи та молодіжної політики МДУ, кандидат педагогічних наук, доцент;
Калініна С. П., доктор економічних наук, професор;
Константинова Ю. В., кандидат історичних наук, доцент;
Марена Т.В., кандидат економічних наук, доцент, проректор з науково-педагогічної роботи;
Мельничук І. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Павленко О.Г., доктор філологічних наук, професор;
Пирлік Н. В., кандидат філологічних наук, доцент;
Романцов В.М., доктор історичних наук, професор;
Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор;
Тарасенко Д. Л., доктор економічних наук, професор.

Збірник містить матеріали XXVIII підсумкової науково-практичної конференції викладачів МДУ, яка відбулася 24 лютого 2026 року в Маріупольському державному університеті.

У матеріалах висвітлені актуальні проблеми розвитку міжнародних відносин та зовнішньої політики, філософії та соціології, історії, економіки та менеджменту, права, екології, кібербезпеки, документознавства, культурології, журналістики, філології, літературознавства, методики викладання, педагогіки та психології.

Видання адресоване науковцям, викладачам, аспірантам та здобувачам вищої освіти, а також усім, хто цікавиться сучасними проблемами науки та освіти.

Редакція не несе відповідальності за авторський стиль тез, опублікованих у збірнику.

© Маріупольський державний університет, 2026

моделювання ймовірних запитань на співбесіді. Такий системний підхід не лише знижує ризики відмов, але й дозволяє клієнту почуватися впевнено впродовж усього процесу.

Узагальнюючи, слід відзначити, що візовий супровід трансформується з другорядної послуги на ключовий елемент туристичного консалтингу. Його ефективно надання вимагає не лише знань і досвіду, а й високого рівня етичної відповідальності, психологічної делікатності та орієнтації на довготривалі відносини з клієнтом.

Література

1. Гавриленко І.В. Професійна підготовка фахівців у сфері туризму. – К.: Центр учбової літератури, 2018. – 248 с.
2. Соловійова Н.М. Етичні аспекти діяльності туристичних агентів. – Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2019. – 152 с.
3. Карпенко Т.М. Психологічна підготовка фахівців туристичної галузі. – Л.: ЛНУ імені Івана Франка, 2020. – 176 с.
4. Kotler P., Bowen J., Makens J. Marketing for Hospitality and Tourism. – 7th ed. – Pearson, 2016. – 640 p.
5. Візовий супровід як частина туристичних послуг. – Visa Travel Agency. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.instagram.com/p/C2SqvBINmjk/>

Чуприна Олена,
доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри маркетингу та туризму
Маріупольський державний університет

Токарева Валентина,
доктор наук з державного управління, професор,
професор кафедри маркетингу та туризму
Маріупольський державний університет

СВІТОВІ ТРЕНДИ РОЗДРІБНОЇ ТОРГІВЛІ

Роздрібна торгівля відіграє вагомую роль в економіці будь-якої країни світу. Але сьогодні ця галузь розвивається під впливом різноманітних викликів та ризиків. Зміни

споживацьких потреб та вподобань, стрімка конкуренція на ринку змушує суб'єктів господарювання змінювати стратегічні підходи, акцентуючись на векторах підвищення конкурентоспроможності.

Але, разом з тим останніми роками для світової роздрібної торгівлі характерно стійке підвищення обсягів продаж. Так за даними Statista [1], у 2024 році світовий товарообіг продемонстрував зростання до 30,6 трлн. дол. (близько 4 %). Оптимістичними є і подальші прогнози, згідно з якими до 2030 року цей показник має сягнути 35,8 трлн. дол. (рис.1).

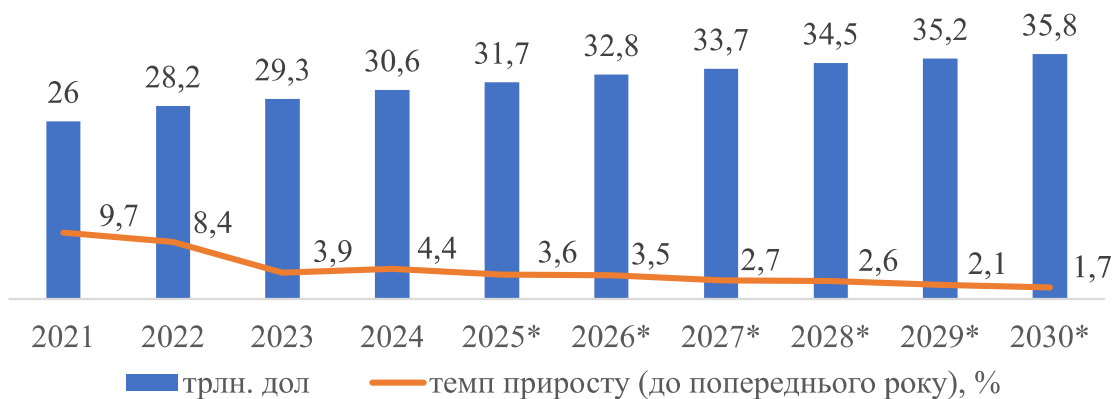

Рис. 1 Динаміка обсягу світової роздрібної торгівлі

* прогноз

Джерело: побудовано авторами за даними [1]

При цьому за даними 2024 році аналітики констатують [2, с. 126] зростання як в частині офлайн сегменту (до 3,6 % в порівнянні з 2023 роком), так і онлайн-торгівлі (до 7,65%).

Дослідження світових практик розвитку даної галузі, які запроваджуються торговельними мережами - лідерами ринку, дозволили акцентуватись на основних трендах, які представляють інтерес і для вітчизняного сегменту. А саме:

- фокус на позиціонуванні унікальності бренду, підвищенні інтересу покупців;
- дотримання стратегічного підходу, який передбачає формування стратегій розвитку господарюючих суб'єктів;
- посилення екологічної та соціальної відповідальності роздрібних підприємств шляхом підтримки екологічних ініціатив, запровадження енергозберігаючих інноваційних технологій, акцентуації на екологічності асортиментних позицій;
- диференціація форматів магазинів (від гіпермаркетів до зручних магазинів «біля дому»);
- розвиток унікальних просторів для покупців (шоу-румів, концепт-сторів та ін.);
- підвищення стандартів якості обслуговування та запровадження програм лояльності для споживачів;

- застосування дієвих моделей управління запасами товарів;
- стрімке поширення цифрових технологій. Серед них: реалізація технологій «розумних полиць» та цифрових цінників; використання цифрових екранів і панелей в торговельних залах для демонстрації товарів; застосування чат-ботів у месенджерах для інформування та консультування споживачів; поширення QR-кодів для маркування товарів, додатків віртуальної (VR) і доповненої (AR) реальності - для візуалізації товару тощо;
- фокус **на** омніканальності роздрібних продаж [3, с. 63], що проявляється в обслуговуванні споживачів як через традиційні фізичні магазини, так і через веб-сайти, віртуальні шоуруми, маркетплейси, мобільні додатки, групи в соціальних мережах, поєднуючи різноманітні канали продажів в єдину систему, забезпечуючи гнучкість і зручність здійснення покупок та належний рівень сервісу.

Отже, конкурентні умови змушують підприємства роздрібної торгівлі коригувати власні бізнес-стратегії, спрямовуючи їх на підвищення конкурентоспроможності, акцентуючись на технологічних трансформаціях та принципах сталого розвитку, організаційно-управлінських новаціях тощо.

Дослідження таких глобальних практик лідерами ринку, дозволило узагальнити відповідні підходи, які представляють інтерес для розвитку вітчизняної галузі.

Література

1. *World: retail sales 2021-2026*. URL: <https://www.statista.com/statistics/443522/global-retail-sales/> (дата звернення 09.11.2025).
2. Ковальчук С. Аналіз стану та трансформацій роздрібного ритейлу: світові тренди та український сегмент. *Innovation and Sustainability*. 2024. № 1. С. 120-132.
3. Поручинська І., Поручинський В., Слащук А. Сучасні тенденції розвитку мережевого ритейлу: український та світовий досвід. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Економічні науки*. 2023. № 2 (69). С. 60-65. URL: <https://doi.org/10.32689/2523-4536/69-8>. (дата звернення 10.09.2025).